

FACULTADE DE FILOLOXÍA
DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA GALEGA

Cine e literatura galegas

Dolores Vilavedra

GUÍA DOCENTE E MATERIAL DIDÁCTICO

2011/2012

FACULTADE DE FILOLOXÍA. DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA GALEGA

AUTORES: Dolores Vilavedra
Edición electrónica. 2011

ADVERTENCIA LEGAL: Reservados todos os dereitos. Queda prohibida a duplicación total ou parcial desta obra, en calquera forma ou por calquera medio (electrónico, mecánico, gravación, fotocopia ou outros) sen consentimento expreso por escrito dos autores.

Materia: Cine e literatura galegas

Código: G 50513 44

Tipo de materia, ciclo e curso no que se imparte: 2º Cuadrimestre
Materia optativa de 3º curso do Maior Plus do Grao en Lingua e Literatura Galegas

Número de créditos: 6 créditos

Profesores:

Dolores Vilavedra (dolores.vilavedra@usc.es)
(despacho 105, extensión 11791)

Titorías:

Terán lugar no despacho da profesora que imparte a materia na Facultade de Filoloxía. Os horarios fixaranse no momento en que comece a impartirse a materia.

HORARIO:

XOVES: 9 A 11 H. Aula 23

VENRES: 9 A 10 H. Aula 23

EXAMES:

G5051344	Cine e literatura galegas	Grupo CLE01	31/05/2012	09:00	Aula 7	2º Cuadrimestre
		Grupo CLE01	06/07/2012	16:00	Aula 8	2ºuadrimestre

Obxectivos da materia

-Obter unha visión panorámica da relación entre cine e literatura galega, tentando entender a singularidade desa relación como froito do contexto social e cultural no que se foi desenvolvendo.

-Poñer en práctica os instrumentos básicos de análise fílmica, especialmente os da enunciación, e comparalos cos da literaria.

-Avaliar a consideración do cine como disciplina artística, e a relación que mantén con outras, tanto dende un punto de vista sincrónico coma diacrónico.

Contidos

1. Conceptos básicos da linguaxe fílmica. A narratoloxía aplicada ao cine.

Aspectos da articulación estrutural das linguaxes fílmica e literaria. Teoría da narración audiovisual e narratoloxía comparada

Outros modelos críticos para a reflexión sobre literatura e cinema. Semiótica, psicoanálise, estudos culturais, estudos de xénero

2. Historia do cine en Galicia. Os seus comezos e o inicio da súa relación coa literatura galega. “O pai de Migueliño”.

3. O cine á luz doutros paradigmas teóricos: antropoloxía e cine. O equipo Lupa.

“Sempre Xonxa”, mito e antropoloxía. “Romasanta”.

4. A literatura galega vista dende outras cinematografías: “La parranda”. Las distintas versiones de “El bosque animado”.

5. Literatura e audiovisual no mundo contemporáneo: a expansión mediática dos mundos creativos. O caso “A lingua das volvoretas” e a memoria da guerra civil.

“De profundis”: da pantalla ao libro.

6. Codificación de modalidades xenéricas: “O lapis do carpinteiro” e “Trece badaladas”.

7. Teatro, cine e literatura: “Doentes”.

Bibliografía básica e complementaria

- Becerra, Carmen (ed.), *Cine y teatro*, Vigo: Academia del hispanismo, 2009.
- Bordwell, David (2006), *El arte cinematográfico: una introducción*, Barcelona: Paidós.
- Chatman, Seymour, *Historia y discurso. La estructura narrativa en la novela y el cine*, Madrid: Taurus, 1990.
- Faro Forteza, Agustín, *Películas de libros*, Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2006.
- Gaudreault, André, *El relato cinematográfico: cine y narratología*, Barcelona: Paidós, 1995.
- Hutcheon, Linda, *A theory of adaptation*, New York: Routledge, 2006.
- Manzano Espinosa, Cristina, *La adaptación como metamorfosis: transferencias entre el cine y la literatura*, Madrid: Fragua, 2008.
- Peña-Ardid, Carmen, *Literatura y cine: una aproximación comparativa*, Madrid: Cátedra, 1999.
- Pérez Bowie, José Antonio (ed.), *La adaptación cinematográfica de textos literarios: teoría y práctica*, Salamanca: Plaza Universitaria Ediciones, 2003.
- Pérez Bowie, José A. (2008), *Leer el cine: la teoría literaria en la teoría cinematográfica*, Salamanca: Universidad.
- Piñera Tarque, Ismael, *Mundos narrativos: relato literario y relato fílmico*, Kassel: Reichenberger, 2006.
- Sánchez Noriega, José Luis, *De la literatura al cine: teoría y análisis de la adaptación*, Barcelona: Paidós, 2000.
- Stam, Robert (2005), *Teorías del cine: una introducción*, Barcelona: Paidós.
- Vilariño Picos, Teresa, y Patricia Fra (eds.), *Literatura y cine. Boletín Galego de Literatura*, 27, 1, 2002.

Competencias

- Conseguir que o alumnado teña unha visión panorámica da relación entre cine e literatura galega, e que consiga entender a súa singularidade como froito das coordenadas sociais e culturais nas que se foi desenvolvendo.
- Formar o alumnado a nivela básico da posta en práctica dos instrumentos de análise fílmica, especialmente os da enunciación. Fomentar a visión comparada coa práctica da análise literaria.
- Potenciar a curiosidade polas disciplinas interartísticas e a interpretación do papel que desempeñan na sociedade actual, así como a necesidade de dotarnos de ferramentas axeitadas para o seu estudo.

Metodoloxía da ensinanza

Combinaranse as sesións expositivas coa proxección e comentario de textos literarios e cinematográficos nas sesións prácticas.

Recoméndase unha asistencia regular e puntual ás clases co fin de poder assimilar progresivamente a información e de participar na aula.

Ao comezo do curso fixaranse citas de titorías personalizadas co alumnado. Nelas a profesora fará un seguimento do proceso de aprendizaxe, o alumnado terá que demostrar o seu grao de aproveitamento e expor as súas dúbidas e ntereses concretos.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

Exame final (70%)

Valoración da participación en clase (30%)

Serán obxecto de estimación positiva a corrección ortográfica e gramatical e a propiedade na expresión oral e escrita, así como a coherencia lóxica do discurso e a capacidade de síntese.

Os criterios expostos manterán validez nas calificacións de maio e nas de xullo. Excepcionalmente, e sempre que se informa á profesora no seu momento (nunca a posteriori) teranse en conta circunstancias individuais que condicionen o seguimento das tarefas no día a día.

Prevese tamén a fórmula de pactar coa profesora a realización dun traballo voluntario que valería un 30%: nese caso o exame pasaría a valer un 40%.

Recomendacións para o estudo da materia

Como a súa denominación indica, a materia céntrase tanto no cine coma na literatura. Polo tanto, non se trata só de ver filmes senón que tamén cómpre realizar a lectura dos textos literarios citados arriba no apartado de "Contidos" e, máis puntualmente, de textos teóricos. Ditas lecturas non son voluntarias senón que serán obxecto de avaliación.

Distribución do traballo. Calendario

Trátase dunha materia de 6 créditos que prevé logo 150 horas de traballo do alumno.

Actividades presenciais:

-sesións expositivas: 2 h. por semana

-sesións de seminario 1 h. por semana

Actividades non presenciais dirixidas (lecturas e visionados): 50 h.

Actividades non presenciais libres (estudo): 50 h.

SESIÓNS PRESENCIAIS (cronograma orientativo)

2 e 3 febreiro. Tema 1

9 e 10 febreiro. Tema 2.

16 e 17 febreiro. Tema 3.

23 e 24 febreiro. Tema 3

1 e 2 marzo. Tema 4

8 e 9 marzo. Tema 4

15 e 16 marzo. Tema 4

22 e 23 marzo. Tema 5

29 e 30 marzo. Tema 5

12 e 13 abril. Tema 5

19 e 20 abril. Tema 5

26 abril. Tema 6

3 e 4 maio. Tema 6

10 e 11 maio. Tema 6

24 e 25 maio. Tema 7